Otázka: Ale takové věci jsou přece klíčové pro charakter Arrakis!

Odpověď: Klíčové? To jistě. Ale vzniká z nich jednostranný pohled na planetu, stejně jako z názoru, že Duna je světem jedné suroviny, protože je to jediný a výhradní zdroj melanže.

Otázka: Ano. Pojďme si blíže promluvit o posvátném koření.

Odpověď: Posvátném! Jako všechny posvátné věci i koření jednou rukou dává a druhou bere. Prodlužuje život a nadaným lidem umožňuje předvídat budoucnost, ale zároveň je sváže krutou závislostí a poznamená jejich oči tak jako vaše: jsou úplně modré, bez kouska bělma. Vaše oči, váš orgán *zraku*, se stanou jednolitými, bez kontrastů – s jediným pohledem.

Otázka: Právě takové kacířství vás přivedlo do téhle cely!

Odpověď: Do téhle cely mě přivedli vaši kněží. A jako všichni kněží i vy jste se brzo naučili nazývat pravdu kacířstvím.

Otázka: Jste tady proto, že jste se odvážil tvrdit, že Paul Atreides ztratil jistou základní složku svého lidství, než se mohl stát Muad'dibem.

Odpověď: A taky tady ztratil otce ve válce s Harkonneny. I Duncana Idaha, který se obětoval proto, aby Paul a paní Jessica mohli uniknout.

Otázka: Váš cynismus nezůstane bez povšimnutí.

Odpověď: Cynismus! To je nepochybně větší zločin než kacířství. Ale já vlastně nejsem pravý cynik, víte? Já jsem jen pozorovatel a komentátor. Viděl jsem v Paulovi pravou vznešenost, když prchal do pouště se svou těhotnou matkou. Je samozřejmě pravda, že ona nebyla jen břemeno, ale i velký přínos.

Otázka: Vy historikové máte tu vadu, že nikdy nenecháte nic na pokoji. Vidíte ve svatém Muad'dibovi pravou vznešenost, ale musíte k tomu přidat cynickou poznámku. Není divu, že vás odsoudil i Bene Gesserit.

Odpověď: Vy kněží dobře děláte, že se spojujete s Bene Gesseritem. Ony také přežívají proto, že svou

činnost tají. Ale nemohou utajit fakt, že paní Jessica byla výborně školenou benegesseriťankou. Víte přece, že benegesseritským způsobem vychovala i svého syna. Můj *zločin* spočívá v tom, že jsem to rozebíral jako jev, že jsem vysvětloval jejich mentální schopnosti a genetické programy. Vy totiž nechcete, aby se příliš upozorňovalo na to, že Muad'dib měl být ochočeným spasitelem v rukou Sesterstva, že byl nejdřív jejich *kwisatzem haderachem* a teprve pak vaším prorokem.

Otázka: Jestli jsem měl nějaké pochybnosti o tom, zda byl rozsudek smrti nad vámi oprávněný, teď jste je právě rozptýlil.

Odpověď: Zemřít můžu jen jednou.

Otázka: Existuje smrt a smrt.

Odpověď: Dejte si pozor, nebo uděláte mučedníka *ze mě*. Nemyslím, že by Muad'dib… Povězte mi, ví vůbec Muad'dib, co v těchhle vězeních děláte?

Otázka: Svatou rodinu malichernostmi nezatěžujeme.

Odpověď: (Smích) A pro tohle Paul Atreides bojoval o své místo mezi fremeny! Pro tohle se naučil ovládat červy a jezdit na nich! Byla chyba, že jsem vám začal odpovídat na otázky.

Otázka: Ale já dodržím svůj slib a vaše slova zachovám pro budoucnost.

Odpověď: Skutečně? Tak mě dobře poslouchejte, vy degenerovaný fremene, vy kněži, který nemáte jiného boha než sebe! Budete se mít hodně z čeho zodpovídat. Právě při fremenském rituálu dostal Paul-Muad'dib svou první velkou dávku melanže, která mu otevřela pohled do budoucnosti. A při fremenském rituálu také melanž probudila ještě nezrozenou Alii v lůně paní Jessiky. Uvědomili jste si někdy, co to pro Alii znamenalo narodit se do tohohle světa s plným vědomím, se všemi vzpomínkami a znalostmi své matky? Žádné znásilnění by nemohlo být příšernější.

Otázka: Bez posvátné melanže by se Muad'dib nemohl stát vůdcem všech fremenů. Bez své svaté zkušenosti by Alia nebyla Alií.